

Կարգապահական գործ թիվ ԿԳ-18011

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի խորհրդի
2018 թվականի հոկտեմբերի 18-ին թիվ 268-րդ ԿԳ նիստի

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ ԹԻՎ ԿԳ/207-Ա

**ՓԱՍՏԱԲԱՆ ՄՈՒՇԵՂ ՇՈՒՇԱՆՅԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ ՔՆՆԱՐԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի (**այսուհետ նաև՝ Պալատ**) խորհուրդը (**այսուհետ նաև՝ Խորհուրդ**), նիստը նախագահող՝ Տարոն Սիմոնյանի, Խորհրդի անդամներ՝ Մելանյա Առուստամյանի, Տիգրան Խուրշուդյանի, Սիմոն Բաբայանի, Նելլի Հարությունյանի, Կարեն Սարգսյանի, կազմով,
քարտուղարությամբ՝ Նոննա Համբարձումյանի,
քննության առնելով փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանին (արտոնագիր թիվ 387) (**այսուհետ նաև՝ Պատասխանող**) կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցը,

Պ Ա Ր Ձ Ե Ց՝

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթը և հիմքը.

02.02.2018թ. Պալատում մուտքագրվել է Երևան քաղաքի Էրեբունի և Նուբարաշեն վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության առաջին ատյանի դատարանի (**այսուհետ նաև՝ Դատարան կամ Դիմող**) դատավոր Ա.Գաբրիելյանի՝ «Դատական սանկցիա կիրառելու մասին» 25.01.2018թ. որոշումը (**այսուհետ նաև՝ Որոշում կամ Դատական սանկցիա**), որում նշվել է, որ Դատարանի վարույթում քննվող թիվ ԵԷԴ/0039/01/17 քրեական գործով 2018 թվականի հունվարի 25-ի հերթական դատական նիստում պաշտպան Մուշեղ Շուշանյանը դատարանի նկատմամբ դրսևորել է անհարգալից վերաբերմունք, դատավարական իրավունքներից օգտվել է անբարեխղճորեն, որը դրսևորվել է նրանով, որ վերջինս, համաձայն չլինելով Դատարանի կայացրած որոշման հետ (*Դատարանի նույն օրվա արձանագրային որոշման համաձայն՝ Դատարանը Արմեն Լամբարյանի միջնորդությունը՝ հանրային պաշտպանների դատավարական լիզորությունները դադարեցնելու մասին, մերժել է*), առանց նախագահողի թույլտվության լքել է դատական նիստերի դահլիճը:

Դատարանը, քննության առնելով պաշտպան Մ.Շուշանյանի դրսևորած վարքագիծը, գտել է, որ այն պետք է դիտարկել որպես անհարգելի վերաբերմունք Դատարանի նկատմամբ, մասնավորապես այն պատճառաբանությամբ պաշտպանը օրենքով իրեն վերապահված իրավունքներից օգտվել է անբարեխղճորեն, ոչ պատշաճ կերպով է կատարել

իրեն վերապահված դատավարական պարտականությունները, մասնավորապես, ներկայանալով դատական նիստին, առանց դատական նիստը նախագահողի թույլտվության լքել է նույն քրեական գործով դատական նիստերի դահլիճը, ինչով և խոչընդոտել է դատական նիստի բնականոն ընթացքին:

Դատարանը Որոշմամբ վկայակոչելով նշված փաստական հանգամանքները և վերլուծելով ՔԴՕ-ի 69-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետը և 73-րդ հոդվածի 2-րդ և 5-րդ մասերը, 314.¹ հոդվածի 1-ին և 7-րդ մասերը, ՀՀ դատական օրենսգրքի 6-րդ հոդվածը և «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի (**այսուհետ նաև՝ Օրենք**) 19-րդ հոդվածը, Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից 11.02.2012թ. թիվ 1/4-Լ որոշմամբ հաստատված Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի (**այսուհետ նաև՝ Կանոնագիրք**) 4.1 կետը՝ գտել է, որ 25.01.2018թ. դատական նիստի ժամանակ փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանն իր դատավարական իրավունքներից օգտվել է անբարեխղճորեն և անհարգելի չի կատարել իր դատավարական պարտականությունները, ինչով անհարգալից վերաբերմունք է դրսևորել դատարանի և դատավարության մասնակիցների նկատմամբ:

Դատարանը գտել է, որ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ պետք է կիրառվի դատական սանկցիա՝ պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ դիմումով դիմելով փաստաբանական պալատ՝ հիմք ընդունելով Մուշեղ Շուշանյանի դրսևորած վարքագիծը, և այն փաստը, որ վերջինս իր գործողություններով ակնհայտ անհարգալից վերաբերմունք է դրսևորել Դատարանի նկատմամբ, և նկատի ունենալով, որ առանց դատական նիստը նախագահողի թույլտվության դատական նիստերի դահլիճը լքելը և դրանով իսկ նիստի բնականոն ընթացքին խոչընդոտելը՝ դատական նիստի կարգի խախտում է:

Դատարանը 25.01.2018թ. կայացրել է «Դատական սանկցիա կիրառելու մասին» որոշում, որով որոշել է փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառել դատական սանկցիա՝ պատասխանատվության ենթարկելու համար դիմել փաստաբանական պալատ:

2. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը.

ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի 20.02.2018թ. թիվ 56-Ա/ԿԳ-18011 որոշմամբ փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ՝ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման հատկանիշներով:

Կարգապահական գործը 26.02.2018թ. հանձնվել է Պալատի կարգապահական գործ նախապատրաստող անձ Նվեր Սարգսյանին:

3. Դիմողի և Պատասխանողի համառոտ բացատրությունները, վկաների ցուցմունքները.

3.1. Դիմողի համառոտ բացատրությունը.

Դիմողը Խորհրդի նիստին չի ներկայացել, թեև պատշաճ ծանուցվել է Խորհրդի նիստի վայրի, օրվա և ժամի մասին:

3.2. Պատասխանողի համառոտ բացատրությունը.

Գործի նախապատրաստման ընթացքում Պատասխանողը բացատրություն չի ներկայացրել: Պատասխանողը Խորհրդի նիստին չի ներկայացել, թեև պատշաճ ծանուցվել է Խորհրդի նիստի վայրի, օրվա և ժամի մասին:

3.3. Վկաների ցուցմունքները.

Սույն կարգապահական վարույթի շրջանակներում վկաներ չեն հրավիրվել:

4. Կարգապահական գործը նախապատրաստողի եզրակացությունը, եզրակացության վերաբերյալ առարկությունները և գործի հանձնումը Խորհրդին.

Նախապատրաստողը 26.04.2018թ. կազմել է եզրակացություն:

Կարգապահական գործը Խորհրդին է հանձնվել 10.05.2018թ.:

Խորհրդի նիստը տեղի է ունեցել 18.10.2018թ. ժամը 19:00-ին, Պալատի վարչական շենքի՝ ք.Երևան, Զաքիյան 7-2, 4-րդ հարկ թիվ 12 սենյակում:

5. Գործի հանգամանքները՝ առկա ապացույցների վկայակոչմամբ.

Կանոնագրքի հավելվածը հանդիսացող «Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգի» (**այսուհետ՝ Կարգ**) 22-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն, Պալատի խորհուրդը հիմք է ընդունում Նախապատրաստողի եզրակացությամբ հաստատված փաստերը, բացառությամբ այն դեպքի, երբ գործում գտնվող ապացույցները կամ Պալատի խորհրդին ներկայացված լրացուցիչ ապացույցները՝ սույն կարգին համապատասխան գնահատելու արդյունքում Պալատի խորհուրդն այլ եզրահանգման է գալիս:

Խորհուրդն ուսումնասիրելով գործում առկա ապացույցները, հաշվի առնելով նաև Կարգապահական գործը նախապատրաստողի եզրակացությունը, հաստատված է համարում հետևյալ փաստերը՝

- Մուշեղ Շուշանյանը ներկա է գտնվել թիվ ԵԷԴ/0039/01/17 քրեական գործով 25.01.2018թ. հրավիրված դատական նիստին:

- Ամբաստանյալ Արմեն Լամբարյանը ներկայացրել է միջնորդություն հանրային պաշտպանների լիազորությունները դադարեցնելու մասին:

- Ամբաստանյալ Արմեն Լամբարյանը ցանկություն է հայտնել որպեսզի իր պաշտպանությունը ստանձնի Մուշեղ Շուշանյանը:

- Դատարանը ամբաստանյալ Արմեն Լամբարյանի միջնորդությունը՝ հանրային պաշտպանների դատավարական լիազորությունները դադարեցնելու մասին մերժել է :

- Փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանը լքել է դատական նիստերի դահլիճը՝ ի նշան բողոքի:

Սույն փաստերը հաստատվում են Որոշմամբ և դատական նիստի ձայնագրառման կրիչով:

6. Պատասխանողի անձը քննադրող հանգամանքները.

Պալատի ընդհանուր դեպարտամենտի ղեկավարի կողմից տրված տեղեկանքի համաձայն՝ Պատասխանող Մուշեղ Շուշանյանը փաստաբան է հանդիսանում 28.02.2000թ., և 2015-2018թթ. ընկած ժամանակահատվածում վերջինիս նկատմամբ 17 անգամ հարուցվել

է կարգապահական վարույթ (16 ավարտված վարույթ և 1 ընթացիկ վարույթ), որոնց մեջ չի հաշվարկվում սույն կարգապահական գործը:

Խորհրդի 17.10.2017թ. թիվ ԿԳ/93-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որը բողոքարկվել է դատական կարգով:

Խորհրդի 05.12.2017թ. թիվ ԿԳ/115-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ լրացուցիչ վերապատրաստում «Դեռնթոլոգիա» թեմայով՝ 8 ակադեմիական ժամ ժամաքանակով՝ Կանոնագրքի 2.2.2 և 2.2.3 ենթակետերի խախտման համար, որը բողոքարկվել է դատական կարգով:

Խորհրդի 16.01.2018թ. թիվ ԿԳ/01-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ խիստ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 ենթակետի խախտման համար, որը բողոքարկվել է դատական կարգով:

Խորհրդի 30.01.2018թ. թիվ ԿԳ/09-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ խիստ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 ենթակետի խախտման համար: Տույժը մարված չէ:

Խորհրդի 08.02.2018թ. թիվ ԿԳ/12-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ տուգանք 50.000 ՀՀ դրամ չափով՝ Կանոնագրքի 4.1 ենթակետի խախտման համար, որը բողոքարկվել է դատական կարգով:

Խորհրդի 20.03.2018թ. թիվ ԿԳ/53-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

Խորհրդի 07.04.2018թ. թիվ ԿԳ/67-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ Կանոնագրքի 6.2.1. ենթակետի խախտման հիմքով հարուցված կարգապահական վարույթը կարճվել է:

Խորհրդի 10.04.2018թ. թիվ ԿԳ/74-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ խիստ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

Խորհրդի 12.04.2018թ. թիվ ԿԳ/75-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ խիստ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

Խորհրդի 19.04.2018թ. թիվ ԿԳ/78-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

Խորհրդի 10.05.2018թ. թիվ ԿԳ/81-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

Խորհրդի 24.05.2018թ. թիվ ԿԳ/90-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

Խորհրդի 24.05.2018թ. թիվ ԿԳ/92-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի և Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման հիմքով հարուցված կարգապահական վարույթը կարճվել է:

Խորհրդի 07.07.2018թ. թիվ ԿԳ/108-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն՝ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու պարտականությունը չկատարելու համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

Խորհրդի 12.07.2018թ. թիվ ԿԳ/135-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ խիստ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 2.9.2 և 5.1.2 ենթակետերի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

Խորհրդի 13.09.2018թ. թիվ ԿԳ/204-Ա որոշմամբ Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ չի մտել:

7. Պալատի խորհրդի պատճառաբանված եզրակացությունը և որոշումը.

Պալատի խորհուրդը գտնում է, որ փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման համար, իսկ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի պահանջների խախտման մասով կարգապահական վարույթը ենթակա է կարճման հետևյալ պատճառաբանությամբ.

7.1 Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման մասով.

Օրենքի 39-րդ հոդվածի առաջին մասի համաձայն՝ փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար:

Կանոնագրքի 4.1 կետի համաձայն՝ փաստաբանը, ով ներկայանում է կամ մասնակցում է գործին դատարանի կամ արբիտրաժային տրիբունալի առջև, պետք է ենթարկվի այդ դատարանի կամ տրիբունալի կողմից կիրառվող վարվելակերպի կանոններին, այդ թվում հարգանքով վերաբերվել դատավորին և դատավարության մյուս մասնակիցներին: Այդ կանոններին ենթարկվելու պարտականությունը չի սահմանափակում փաստաբանի՝ դատավորի կամ արբիտրի գործողությունների դեմ առարկելու կամ այլ դատավարական իրավունքներից օգտվելու հնարավորությունը: Փաստաբանը դատարանի հանդեպ ճշգրիտ հարգանք և համակրանք դրսևորելու հետ միաժամանակ պետք է իր վստահորդի շահերը պաշտպանի անկաշկանդ և անվախ՝ հաշվի չառնելով իր անձնական շահերը կամ ցանկացած հետևանքները, որոնք կպատահեն իր կամ ցանկացած այլ անձի հետ:

Այս կանոնը վկայակոչող է և հղում է պարունակում փաստաբանի և դատարանի հարաբերությունները կարգավորվող այլ իրավական ակտին, տվյալ դեպքում՝ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքին:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ պաշտպանը պարտավոր է՝

«(...)

2) ենթարկվել դատախազի, քննիչի, հետաքննության մարմնի, դատական նիստը նախագահողի օրինական կարգադրություններին.

3) մինչև ընդմիջում հայտարարելը առանց նախագահողի թույլտվության չլքել դատական նիստերի դահլիճը.

4) դատական նիստում պահպանել կարգուկանոն

(...):»:

Նշված կանոններից հետևում է, որ քրեական գործով պաշտպանն իրավասու չէ առանց նախագահող դատավորի թույլտվության լքել դատական նիստերի դահլիճը: Հետևաբար, այդպիսի վարքագիծ դրսևորած պաշտպանը խախտում է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 3-րդ կետի և Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջները:

Խորհուրդը հիշեցնում է, որ փաստաբանը, ունենալով առանձնահատուկ հասարակական կարգավիճակ, ունի իրավական և բարոյական պարտականությունների լայն շրջանակ: Փաստաբանը՝ որպես իրավապաշտպան գործունեություն իրականացնող անձ, իրավունք ունի և պարտավոր է բարեխղճորեն պաշտպանել իր վստահորդների իրավունքներն ու օրինական շահերը՝ օրենսդրությամբ չարգելված բոլոր միջոցներով: Հետևաբար փաստաբանի պարտականությունների հասցեատերերը ոչ միայն վստահորդներն են, այլև արդարադատության գործառույթ իրականացնող մարմինները՝ դատարանները: Փաստաբանի այս երկակի կարգավիճակը բխում է Կանոնագրքի 1.1 ենթակետի պահանջներից, որի համաձայն՝ *փաստաբանը կոչված է ծառայել արդարադատության շահերին ինչպես նաև այն իրավունքներին ու արտոնություններին, որոնք նրան վստահել են պաշտպանելու իր վստահորդի շահերը:*

Հաշվի առնելով փաստաբանի գործառույթների և դրանցից բխող պարտականությունների բազմազան բնույթը՝ ՀՀ օրենսդրությամբ և Կանոնագրքով սահմանված են փաստաբանի այն հիմնական պարտականությունները, որոնք նա ունի ինչպես վստահորդի, այնպես էլ՝ դատարանի հետ հարաբերություններում: Մասնավորապես, դատարանի հետ փաստաբանի հարաբերությունների կանոնակարգմանն է նվիրված Կանոնագրքի 4.1 կետը, որը, լինելով բլանկետային իրավադրույթ՝ հղում է պարունակում փաստաբանի և դատարանի հարաբերությունները կարգավորվող այլ իրավական ակտին, սովյալ դեպքում՝ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքին:

Սույն գործի շրջանակներում իրավական նշանակություն ունեն փաստաբանի հետևյալ դատավարական պարտականությունները՝ ներկայանալ վարույթ իրականացնող մարմնի՝ սովյալ դեպքում՝ դատարանի կանչով, ենթարկվել դատական նիստը նախագահողի օրինական կարգադրություններին և առանց դատական նիստը նախագահողի թույլտվության՝ չլքել դատարանի դահլիճը, եթե չի հայտարարվել ընդմիջում: Սույն պարտականությունների չկատարումը, համաձայն ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 314.¹-րդ հոդվածի 1-ին մասի, հանդիսանում է անհարգալից վերաբերմունք դատարանի նկատմամբ:

Փաստաբանի դատավարական պարտականությունները կազմում են նրա իրավական կարգավիճակի կարևոր մասը, քանի որ փաստաբանն ունի կրկնակի առաքելություն՝ մի կողմից պաշտպանել իր վստահորդի շահերն օրենքով չարգելված բոլոր միջոցներով, իսկ մյուս կողմից նպաստել դատարանի կողմից պատշաճ արդարադատության իրականացմանը: Վերջինս կարող է իրացվել, եթե փաստաբանն ըստ պատշաճի պահպանում է դատավարական ընթացակարգի կանոնները, իր վարքագծով նպաստում է դատարանի կողմից գործի արագ և օբյեկտիվ քննությանը: Դա ներառում է նաև փաստաբանի կողմից դատարանի օրինական կարգադրություններին և դատական նիստի սահմանված կարգին անշեղորեն հետևելը՝ այդպիսով դատարանի նկատմամբ ցուցաբերելով հարգանք, որպիսի պարտականությունը նրա վրա դրված է ինչպես ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով, այնպես էլ՝ Կանոնագրքով:

Հատկանշական է, որ նախկինում Պալատի խորհուրդը դատարանի դահլիճն առանց նախագահողի թույլտվության լքելու փաստաբանի վարքագիծը համարել է Կանոնագրքի դրույթներին հակասող: Այսպես, ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդը (նախագահող՝ Ռուբեն Սահակյան) 16.11.2009թ. թիվ 29/1-Ա որոշմամբ փաստաբան Սեդա Սաֆարյանին ենթարկել է կարգապահական պատասխանատվության, այն բանի համար, որ փաստաբանը **«...խոչընդոտել է դատական նիստի բնականոն ընթացքը և առանց նախագահողի թույլտվության լքել է դատական նիստերի դահլիճը: Հեղուհար, նրա արարքում առկա են ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի, «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի, Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի և Պալատի կանոնադրության պահանջների խախտման հարկանիշներ:»**:

Խորհուրդը նմանատիպ դիրքորոշում է արտահայտել նաև 23.11.2012թ. թիվ 22-ԿԳ/1-Ա և 22.02.2013թ. թիվ № 7-ԿԳ/1 Ա որոշումներով:

Այս ընդհանուր մոտեցումից, Պալատի խորհուրդը նախկինում շեղվել է միայն այն դեպքերում, երբ արձանագրել է դահլիճը լքելու ծանրակշիռ պատճառներ: Այսպես՝ ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդը (նախագահող՝ Ռուբեն Սահակյան, զեկուցող՝ խորհրդի անդամ Արա Զոհրաբյան) 12.11.2008թ. թիվ 22/11-Ա որոշմամբ փաստաբաններ Արա Զաքարյանի, Արթուր Գրիգորյանի և Դիանա Գրիգորյանի նկատմամբ հարուցված կարգապահական վարույթը կարճել է, ըստ էության, այն հիմքով, որ՝ նշված քրեական գործով դատավորի ոչ օրինական գործողություններն այլընտրանք չեն թողել փաստաբաններին: Պալատի խորհուրդը նշել է հետևյալը՝ **«...Ինչպես կարող է դատավորը կողմերին ուղարկել որոշում, իսկ դրանից մոտ 50 օր անց, երբ համոզվելով, որ ուղարկված որոշումն իր մեջ լուրջ թերություն է պարունակել, հայտարարել, որ իր մոտ այդ նույն ամսաթվով մեկ այլ որոշում էլ կա, սակայն այլ բովանդակությամբ:.. Դատավորի գործողությունների արդյունքում խախտվում են փաստաբանության անկախության և օրինապահության սկզբունքները: Փաստաբանը ստիպված է լինում դահլիճը լքելու միջոցով առարկել դատավորի ոչ օրինական գործողությունների դեմ:»**:

Պալատի խորհուրդը հայտնել է նաև հետևյալ դիրքորոշումը՝ **«Պալատի խորհուրդը միաժամանակ գտնում է, որ փաստաբանները իրավունք չունեն առանց նախագահող դատավորի թույլտվության լքելու դատական նիստերի դահլիճը և պարտավոր են հարգանք դրսևորել դատավորի և դատավարության մյուս մասնակիցների նկատմամբ: Այս մտրեցումից շեղումը կարող է առաջացնել կարգապահական պարասխանատվություն, բացառությամբ, երբ առկա կլինեն ծանրակշիռ պատճառներ:»**:

Պալատի խորհուրդը փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանի՝ դահլիճը լքելու վարքագիծը քննարկելիս, ուսումնասիրության առարկա է դարձնում նաև այդ վարքագծի դրսևորման պատճառները:

Ըստ հաստատված փաստերի Պատասխանողը դուրս է եկել դատական նիստերի դահլիճից առանց նախագահող դատավորի թույլտվության, քանի որ դատարանը մերժել է ամբաստանյալ Արմեն Լամբարյանի միջնորդությունը՝ հանրային պաշտպանների դատավարական լիզորությունները դադարեցնելու մասին:

Խորհուրդը հարկ է համարում ընդգծել, որ հանրային պաշտպանների նշանակվելու դեպքում էլ անձը շարունակում է պահպանել իր ընտրած փաստաբանի միջոցով պաշտպանվելու իրավունքը: Մասնավորապես. նման դիրքորոշում է հայտնել նաև Սահմանադրական դատարանը՝ իր 13.02.2018 թվականի թիվ ՍԴՈ 1403 որոշմամբ՝ *ինչ*

վերաբերում է պաշտպանի պարտադիր մասնակցության դեպքում մեղադրյալի ընտրությամբ փաստաբանին ներգրավելու անհնարինությունը, ՀՀ սահմանադրական դատարանն անհրաժեշտ է համարում նշել, որ այդպիսի իրավիճակներում **չի բացառվում մեղադրյալի՝ իր ընտրությամբ փաստաբան ունենալու հնարավորությունը, Կոլյալ պարագայում օրենսդրությունն ամրագրել է պաշտպանի պարտադիր մասնակցությունը, ինչից հետևում է, որ անձը կարող է ինքն ընտրել փաստաբանին, սակայն նրա բացակայության պայմաններում պետությունը պաշտպանին կներգրավի պետական միջոցների հաշվին:** Օրենսգրքի 69-րդ հոդվածը վերաբերում է պաշտպանի պարտադիր մասնակցությանը և ոչ թե պարտադիր հանրային պաշտպանի մասնակցությանը: Սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ **փաստաբանի պարտադիր մասնակցությունը չի սահմանափակում անձի՝ պետության կողմից տրամադրված փաստաբանի միջոցով պաշտպանվելու իրավունքով, և քրեական հետապնդում իրականացնող մարմնի կողմից հանրային պաշտպան նշանակվելու դեպքում էլ անձը շարունակում է պահպանել իր ընտրած փաստաբանի միջոցով պաշտպանվելու իրավունքը:**

Նշվածի հաշվառմամբ Պալատի խորհուրդը գտնում է, որ Դատարանի կողմից Արմեն Լամբարյանի նկատմամբ նշանակված հանրային պաշտպանների լիազորությունները դադարեցնելու վերաբերյալ միջնորդության մերժումը չէր կարող դատական նիստերի դահլիճը լքելու ծանրակշիռ պատճառ հանդիսանալ՝ հաշվի առնելով նաև այն հանգամանքը, որ Արմեն Լամբարյանը ցանկություն էր հայտնել որպեսզի իր պաշտպանությունը ստանձնի փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանը:

Խորհուրդն արձանագրում է, որ Մուշեղ Շուշանյանի արարքը կատարված է դիտավորությամբ, այսինքն՝ վերջինս գիտակցել է իր վարքագծի ոչ իրավաչափ բնույթը:

Խորհուրդը գտնում է, որ սույն գործով դատարանի դահլիճը լքելու ծանրակշիռ պատճառներ փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանը չի ունեցել, հետևաբար դիտավորությամբ այդպիսի (դահլիճը լքելու) վարքագիծ դրսևորելով խախտել է Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջը:

Կարգապահական տույժի ընտրությունը.

Օրենքի 39.9 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ փաստաբանի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժը պետք է համաչափ լինի կատարված խախտմանը: Կարգապահական տույժ կիրառելիս փաստաբանների պալատի խորհուրդը հաշվի է առնում նաև խախտման հետևանքները, փաստաբանի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը, փաստաբանին բնութագրող ուշադրության արժանի այլ հանգամանքներ:

Անդրադառնալով նշանակվելիք կարգապահական տույժի տեսակին՝ Պալատի խորհուրդը՝ հաշվի առնելով վերոհիշյալ հանգամանքները, այդ թվում՝ խախտման բնույթը և փաստաբանի անձը բնութագրող հանգամանքները, գտնում է, որ փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանի նկատմամբ պետք է կիրառել կարգապահական տույժ՝ նկատողության ձևով:

7.2 Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի խախտման մասով.

Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ *փաստաբանը պարտավոր է ազնվորեն և բարեխղճորեն պաշտպանել վստահորդի իրավունքները և օրինական շահերը*

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված բոլոր միջոցներով ու եղանակներով:

Սույն իրավադրույթի նորմատիվ էությունը կայանում է նրանում, որ փաստաբանը, ելնելով իր իրավապաշտպան գործառույթից, պարտավոր է դրսևորել իր նշված գործառույթով պայմանավորված հասարակական հատուկ կարգավիճակին հարիր ազնիվ վարքագիծ վստահորդի հետ հարաբերություններում և առավելագույն ջանքեր գործադրել իր վստահորդի շահերը բոլոր օրինական միջոցներով պաշտպանելու ուղղությամբ:

Խորհուրդը գտնում է, որ սույն կարգապահական գործի քննության ընթացքում չեն ներկայացվել այնպիսի ապացույցներ, որոնցով կհաստատվեր Պատասխանողի կողմից Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի խախտում թույլ տալու հանգամանքը: Ուստի, Խորհուրդը գտնում է, որ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի խախտման մասով կարգապահական վարույթը ենթակա է կարճման:

Վերոգրյալից ելնելով և ղեկավարվելով Օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 14-րդ կետի, 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 39.7.- րդ հոդվածի 5-րդ մասի, 39.8.-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ, 39.9.-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, ՀՀ Փաստաբանների պալատի կանոնադրության 16.26-րդ կետի, Կարգի 28-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ և 30-րդ հոդվածի 5-րդ մասի պահանջներով Խորհուրդը՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց՝

1. Փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանին (արտոնագիր 387) ճանաչել մեղավոր Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար:

2. Փաստաբան Մուշեղ Շուշանյանի (արտոնագիր 387) նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժ՝ նկատողություն:

3. Կարգապահական վարույթը «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի մասով կարճել:

4. Հանձնարարել Պալատի աշխատակազմի ղեկավարին՝ սույն որոշման մասին իրազեկել կողմերին:

Ծանոթություն.Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով՝ այն ստանալու օրվանից մեկամսյա ժամկետում: Սույն որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում սույն կետով նախատեսված բողոքարկման ժամկետն անցնելուց հետո:

ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի
կարգապահական գործով
նիստը նախագահող՝

Տարոն Սիմոնյան

**18 հոկտեմբերի 2018թ.
թիվ ԿԳ/207-Ա
ք. Երևան**